

KÉPEZZ MAGAD?!? A VÁLLALATI IGÉNYEK ÉS A KÉPZÉSI LEHETŐSÉGEK PERSPEKTÍVÁI¹

**BESZÁMOLÓ AZ IPAR- ÉS VÁLLALKOZÁSI SZAKOSZTÁLY SZEKCIÓJÁRÓL
56. KÖZGAZDÁSZ-VÁNDORGYŰLÉS, DEBRECEN**

TRAIN YOURSELF???' PERSPECTIVES OF CORPORATE REQUIREMENTS AND TRAINING OPPORTUNITIES

**CONFERENCE REPORT OF THE INDUSTRY AND ENTREPRENEURSHIP SECTION
AT THE 56TH ECONOMISTS' FORUM, DEBRECEN**

A Képezz magad?!? szekció témája a vállalkozások munkaerő-képzésére és -átképzésére irányult. Ez a témaválasztás illeszkedett az MKT vándorgyűlésének idejébe, 2018-as fő témájához is, amely, mint arra Pleschinger Gyula, az MKT elnöke, és a Magyar Nemzeti Bank (MNB) Monetáris Tanácsának tagja rámutatott nyitó előadásában, az oktatás és a szakképzés, valamint ezek nemzetgazdasági összefüggései voltak.

A szekcióban több debreceni, illetve Debrecen környéki vállalkozás vezetője saját példákon keresztül mutatta be a helyi munkaerőhiány problémáit és az általuk alkalmazott megoldásokat. A helyi munkaerőpiac egyik legnagyobb kihívása az országos trendekhez hasonlóan a betanított munkások megszerzése és megtartása. A szekció munkájában részt vevő vállalatvezetők arról is beszéltek, hogy gyakorta egymástól veszik el a munkaerőt, hiszen a piacra új betanított munkásként belépők száma korántsem fedezi a keresletet. Elsődleges megoldásként a gépesítés kerülhet szóba, itt azonban felhívták a figyelmet, hogy bizonyos betanított munkaköri feladatokat nem lehet vagy nem gazdaságos robotizálni. A szekcióban a munkaerőpiac másik szegmenséről, a legképzettebbekről is szó esett. Emellett több előadó is érintette a vállalatok körében zajló digitalizáció jelentette kihívásokat is, és megosztották a jelenlévőkkel az alkalmazott válaszaikat is.

Vincze Gergő, KITE Zrt. vezető szervezettefejlesztője a vállalata belső képzési rendszeréről, és ösztöndíjprogramjáról beszélt. Tapasztalatai szerint egy hatékony tréning gyakorlatias és élményszerű, amivel el lehet feledtetni az általános rossz érzést a változásokkal kapcsolatban. Emellett kiemelte annak a fontosságát, hogy a szervezet egy irányba tartson, s ne legyen széthúzás a vállalati célok tekintetében. Rámutatott, hogy mennyire fontos az egyetemek elméleti oktatása, valamint az oktatók naprakész tudása annak ellenére, hogy a megfelelő gyakorlat úgyszólván csak a munkahelyen, a munkavégzés során szerezhető meg. Az 1200 főt foglalkoztató vállalat ösztöndíjprogramja csak keveseknek elérhető, kifejezetten a legjobbaknak, maximum 2-3 főnek egy évben, ami szerintük ösztönzőleg hat az egyetemistákra. Összegezve az egyetemi képzés mellé a KITE-nél elengedhetetlennek tartják a belső továbbképzéseket. Az egyetemi oktatás jelentőségét is hangsúlyozta, hiszen a csaknem 50%-os felsőfokú végzettségű munkavállalói arány mellett is növekvő igényük van pl. felsőfokú végzettségű mérnökökre és IT szakemberekre.

¹DOI: 10.14267/RETP2019.01.24

A **KITE Zrt.** Magyarország piacvezető mezőgazdasági integrátora, amely mezőgazdasági gépek, alkatrészek forgalmazása mellett olyan speciális eszközöket is kínál, mint az öntöző-berendezések, környezetápolási gépek és eszközök. Foglalkozik még precíziós gazdálkodást érintő kérdésekkel, a mezőgazdasági gépek finanszírozásán, szervizelésén, biztosításán kívül. Gépparkja lehetővé teszi a gépek bérbeadását is, amellyel az erre irányuló igényt is kielégíti. A mezőgazdasághoz hozzátartozó vetőmag, műtrágya, növényvédőszer, valamint terménykereskedelmi részlegével minden igényt kielégít a szektorban.

Ábrahám László, a National Instruments (NI) Hungary ügyvezető igazgatója szíve szerint a gyermekek kíváncsiságát kihasználva már óvodás korban megismertetné őket az informatikával. Ezt nem csak tenné, hanem teszi is több NI-dolgozóval együtt. Az ötlet gyakorlati megvalósulása úgy történik, hogy munkatársai felveszik a kapcsolatot különböző óvodákkal, s egy, az NI-nál tervezett robotot hagynak az óvodában, miután annak működését bemutatták az óvónőknek és a gyermekeknek. Meglepetésükre az óvónők sokszor nem nyitottak az együttműködésre, arra hivatkozva, hogy az esetleges felmerülő kérdésekre nem tudnák a választ megadni. Ezt a problémát is kezelni igyekezve, az NI segítségével a hajdúböszörményi óvónőképzőben már képzik az ilyesfajta kihívásokra is felkészült nevelőket. Az óvodát követő korosztályoknak is számos játékos versenyt hirdet az NI, amit az egyetemisták részidejű foglalkoztatása követ.

Ábrahám vallja, hogy csak proaktívan lehet a napjainkban jellemző munkaerőpiaci trendek középette elegendő és a cég számára megfelelő munkaerőhöz jutni. Ezért is csábítanak magukhoz akár szakmai gyakorlatát töltő egyetemistákat, akik számára a céget megismerve már nem lesz kérdés, hogy hol szeretnének elhelyezkedni.

A mesterséges intelligenciával kapcsolatos kérdésre a választ tréfásan azzal kezdte, hogy előbb több természetes intelligenciát szeretne látni. „Akkor lesz egy robot intelligens (művész), ha a dobolást abbahagyja és elmegy festeni, mert megunta a dobolást.” Ez az idő még nagyon messze van, ha egyáltalán eljön valaha. Egyetért azzal, hogy a rutinszerű munkák veszélyben vannak a robotizációnak köszönhetően, de kiemeli a mérnökök és informatikusok képzésének fontosságát, melynek komolyságát mi sem példázza jobban, mint az általa említett akciók.

A **National Instruments (NI) Hungary** az amerikai hardver- és szoftvergyártó National Instruments leányvállalata, amely a közép-európai régióban elsőként Debrecenbe telepített gyártóbázist, de jelen van egész Európa-szerte, piacvezetőnek számít mérés- és irányítás-automatizálás területén.

A vállalatnak három fő tevékenységi köre van, az egyik a hardvergyártás, amelynek 90%-a Debrecenben történik. Másik fő tevékenységként az NI irodákat támogatja informatikai, pénzügyi, jogi, valamint marketing területen. A harmadik tevékenység a kutatás és fejlesztés területe, ahol igyekszik a cég a legmodernebb mérő- és automatizálószoftvereket kialakítani.

Idén júniusban vált publikussá, hogy a BMW Debrecenben nyit majd gyárat, melyet egy 14 hónapos tárgyalási folyamat előzött meg. A város vetélytársa volt egyébként Miskolc és Kassa, de a német cég Debrecen mellett döntött, többek között kiválóan kiépült infrastruktúrája miatt. A gyár megépítéséhez 44 milliárd forint összegű hitel szükséges, amelyre az állam garanciát vállal, és a városnak 2023-ig kell ezt visszafizetnie. **Póser Zoltán**, az EDC Debreceni Város- és Gazda-

ságfejlesztési Központ ügyvezetője arról adott áttekintést, hogy ebben a döntésben hogyan vett részt a cég, és milyen hosszabb távú koncepcióba illeszkedik tevékenységük. 2016-ban 2100 új munkahely, valamint 70 milliárd forint működő tőke érkezett Debrecenbe, így 2016 lett az eddigi legsikeresebb gazdaságfejlesztési év a város számára. Eme sikerekhez az EDC nagymértékben hozzájárult, amit Papp László debreceni polgármester is megemlített megnyitójában.

Póser Zoltán rámutatott, hogy manapság nem országok, hanem sokkal inkább városok és agglomerációik versenyeznek a külföldi befektetőkért. Ennek szellemében dolgoztak a BMW projekten is: Debrecen hasonló hazai és külföldi városokkal hasonlították össze, hogy feltárják, milyen sajátosságok javíthatják pozícióit.

Az EDC Debrecen Város- és Gazdaságfejlesztési Központ négy különböző tevékenységet lát el. Ezek a gazdaságfejlesztés, városfejlesztés, vállalkozásfejlesztés, valamint a Smart City program. A gazdaságfejlesztés keretében támogatja a helyi cégeket, elősegíti a hazai, illetve a nemzetközi piacra lépésüket. Befektetésösztönzés keretében igyekszik növelni a helyi vállalkozások számát, és fontos szerepet játszik továbbá a startup ökoszisztéma fejlesztésében. A városfejlesztési tevékenységi körébe tartozik a 2014 és 2020 közötti városi projektek előkészítése, valamint koordinálása. A vállalkozásfejlesztés a debreceni vállalkozások számára kínál teljes körű pályázati információs szolgáltatást. Ezen kívül a vállalatok számára szakértői tanácsadást biztosít, valamint a Debrecen és vonzáskörzetében lévő cégekről készülő adatbázissal is szolgál. A Smart City Debrecen program célja egy intelligens, innovatív, élhető és fenntartható város megteremtése. A partnerekkel közösen kialakított stratégia fókuszában az energetikai beruházások támogatása, a digitális írástudás elterjesztése és Debrecen városának intelligens közlekedése áll. Ez utóbbira jó példa a városban kiépült okos zebra jelenléte.

A szekció második részét **Dedéné Novotni Anna**, a HAJDU Autotechnika Ipari Zrt. vezérigazgatója előadása nyitotta. Cégüknél meghatározóak a betanított, alacsonyabb iskolai végzettséget igénylő munkakörök. Az utóbbi néhány évben igencsak nagy erőfeszítésbe került a cégnek, hogy megfelelő szakmai háttérű munkaerőt tudjon alkalmazni ebben a szegmensben. Nyitottak a roma munkavállalók alkalmazása felé, ahol programjaiknak köszönhetően kedvező tapasztalataik vannak. A meglévő dolgozók megtartásához azok elégedettségét rendszeresen felmérik, majd az igényeknek megfelelően igyekeznek alakítani a munkavállalói környezetet. Az alkalmazottak megtartását nehezíti, hogy manapság egyre inkább jellemző a fluktuáció, ami a fiatalabb generációkra különösen igaz. Az egyik legnagyobb kihívás talán a megfelelő szaktudású munkaerő hiánya, mint például a targoncavezető vagy épp szerszámkészítő, jelenti. Ennek érdekében a vállalat saját szervezésű képzéseket indít munkavállalói számára. Fontos továbbá, hogy a duális képzési programban is részt vesz a cég, valamint gyakornoki pozíciókat nyit folyamatosan, ezzel csábítva magához a fiatalabb generációkat.

A **HAJDU cégcsoport** alapvetően három területen foglal el igen jelentős pozíciót a csoporthoz tartozó három cégnek köszönhetően: HAJDU Hajdúsági Ipari Zrt., a HAJDU Autotechnika Ipari Zrt., valamint a HAJDU Infrastruktúra Szolgáltató Zrt.

A **HAJDU Autotechnika Ipari Zrt.** autóipari beszállító, exportorientált cég, amelyik a lemezgyártásra és az ehhez kapcsolódó tevékenységekre szakosodott, így ideális partner minden olyan vállalat számára, ami lemezalkatrészeket használ fel. A Hajdúsági Ipari Zrt. termékpalettája igen széles, főként napkollektorok, puffertartályok, illetve kazánok gyártá-

sával foglalkozik, de komplett melegvíz-előállítási, és fűtési rendszerek is szerepelnek termékkörében. Az Infrastruktúra Szolgáltató Zrt. ideális telephelyként szolgál a betelepülni kívánó vállalkozásoknak a HAJDU Ipari Park működtetőjeként. A HAJDU Zrt. a magyar piacon kívül még több mint 30 országba exportálja termékeit. Az exportértékesítés leginkább a kelet-európai – főként orosz és román –, illetve a német régió irányába történik.

Pénzes Zoltán, az EURINGS Zrt. minőségügyi, környezetvédelmi és logisztikai vezetője az irányítása alá tartozó területek gyakorlatát ismertette elmondta, hogy a gyártósoron nem alkalmaznak robottechnikát, és a jövőben sem tervezik a robotizáció kialakítását. A fejlődéshez és a terjeszkedéshez más területeken tartják fontosnak az innovációt. Hozzátette, hogy cégüknél több képzett munkaerőre is szükség lenne, és előadásában hangsúlyozta az egyetemmel való szoros együttműködés lehetőségét.

Az **EURINGS Zrt.** tevékenységi köre a fémalakítás, fémfelület-kezelés, fémmegmunkálás, ipari fémtömegcikk-gyártás. A cég termékei süllyesztékes kovácsolással előállított félkész és késztermék csapágygyűrűk a gép- és járműipar számára. Jelenleg egy 2500 és egy 1600 tonnás gyártósoron folyik kovácsolt, hengerelt csapágygyűrűk gyártása, illetve emellett még két termelősor üzemel.

Éles Julianna pénzügyi vezető (BUMET Kft.) szintén a munkaerőhiányt emelte ki előadásában. Prezentációja alatt megjegyezte, hogy emellett cége vezetői krízishelyzetben is keresztülment néhány hónapja, ugyanis a volt ügyvezető elhagyta a céget és egy új, hasonló profilú vállalatot hozott létre, ezzel is konkurenciát állítva volt cégének. E krízishelyzetet követően számos alkalmazott elment a BUMET-től, és az ott maradóknak az ebből fakadó nehézségekkel is meg kellett küzdeni a munkaerőhiány mellett. Mindezek ellenére is szeretnének bővülni, és a meglévő mellé még egy hasonló gyárat terveznek. A bővüléshez elengedhetetlen a munkaerőállomány növelése, amelyhez egy belső képzési rendszer kialakítása a cél.

A **BUMET Kft.** lemezalkatrészek és komplett összeállítások fejlesztésével, gyártásával, szerelésével, illetve szerszámok készítésével foglalkozik. Ezáltal fő tevékenységi köre közé tartozik a fémmegmunkálás, az összeszerelés és a logisztika területén felmerülő igények kielégítése. A vállalat az autóipar, az egészségügyi (mozgássérült-technika), a fűtéstechnikai, a mezőgazdasági (gépgyártás), az élelmiszeripari, valamint a mérnöki szegmensek számára gyárt alkatrészeket.

A cég anyavállalata a BUMET B.V. Holding 2016 februárjában egy új vállalattal, a Valkenswaardban található BUMET Ruco Systems-szel bővült. Ezzel a fúzióval megnöttek a rozsdamentes acéllemezekhez kapcsolódó megmunkálási folyamatok, valamint az ezzel járó mérnöki szolgáltatások lehetőségei is. Jelenleg a szervezet három székhellyel és több mint 200 alkalmazottal rendelkezik.

A szekciót **Nick Gábor**, az MTA SZTAKI tudományos munkatársának előadása zárta, aki arról adott áttekintést, hogy a hazai vállalatok egy közelmúltban zárult hazai felmérés szerint mennyire felkészültek arra, hogy bekapcsolódjanak az „Ipar 4.0” fogalommal jelzett termelési digitalizációs folyamatokba. A felmérés eredményeit nemzetközi eredményekkel is összevetve

elmondta, hogy számos területen ugyanolyan kihívásokkal néznek szembe a hazai cégek, mint az Európai Unió bármely más országában. A technikai kihívások mellett kiemelkedő feladat az alkalmazottak felkészítése, majd képzése és továbbképzése, annak érdekében, hogy a digitalizációs folyamatokkal összhangban tudjon a cég egésze fejlődni.

* * *

A szekció előadásai jól illeszkedtek a nyitó plenáris ülés előadásaihoz, és azok számos gondolatát, illetve felvetését támogatták. Kiemeljük Palkovics László miniszter előadásából, hogy rámutatott, az innovációban a jövőben nagyobb szerepet kell kapniuk a nemzetközi kapcsolatokkal rendelkező egyetemeknek, amelyek segíteni tudják a vállalkozói szemléletmód kialakítását, szakmai és üzleti tanácsadással támogatják a cégeket. Hozzátette, hogy a digitalizációt és robotizációt szolgáló Ipar 4.0 program kihívásaira hatékonyan reagáló képzési rendszert kell kialakítani. Többek között elengedhetetlennek nevezte a szakképzésben az épületek és az eszközök infrastruktúrájának fejlesztését, a szaktanárok számának növelését és a gyerekekkel való intenzívebb foglalkozást.

**Czakó Erzsébet², Kozma Miklós³,
Lestár Fanni⁴, Palkó Péter⁴, Szűcs Laura⁴**

² egyetemi tanár, igazgató, Vállalatgazdaságtan Intézet, Budapesti Corvinus Egyetem

³ egyetemi docens, Üzleti Gazdaságtan Tanszék, Budapesti Corvinus Egyetem

⁴ egyetemi hallgató, Budapesti Corvinus Egyetem